

Nye IT-løsninger skal være offentlighedsvenlige

Nye IT-løsninger i det offentlige – herunder databaser – skal i videst muligt omfang være offentlighedsvenlige. Det følger af offentlighedsloven.

3. maj 2017

Det budskab har Folketingets Ombudsmand netop sendt til Finansministeriet i forbindelse med, at ministeriet udvikler en ny makroøkonomisk model.

”Den offentlige forvaltning må forventes i stigende grad at bruge databaser og andre digitale værktøjer. For at sikre offentlighedens adgang er det vigtigt, at nye databaser så vidt muligt er indrettet offentlighedsvenligt. Det har myndighederne efter offentlighedsloven pligt til at holde sig for øje”, siger ombudsmand Jørgen Steen Sørensen. Han tilføjer, at når først et system er færdigudviklet, vil det ofte være for sent at tænke på, om det er offentlighedsvenligt.

Journalister og andre har ret til dataudtræk

Regnemodellen ADAM er udviklet til at foretage økonomiske fremskrivninger og udregne konsekvenserne af økonomisk-politiske tiltag. Og Finansministeriet har nu nedsat en arbejdsgruppe, der skal udvikle en ny makroøkonomisk model med udgangspunkt i ADAM. I den forbindelse har ombudsmanden henledt ministeriets opmærksomhed på, at offentlighedsloven forpligter til at gøre nye IT-systemer så offentlighedsvenlige som muligt.

Efter offentlighedsloven har enhver ret til at få dataudtræk fra en database, hvis det kan ske ved hjælp af ”få og enkle kommandoer”. Af samme grund er myndighederne forpligtet til at tage hensyn til at indrette IT-systemer, så der kan laves dataudtræk ved sådanne ”få og enkle kommandoer”.

Ombudsmanden har derfor spurgt Finansministeriet, hvordan ministeriet vil sikre sig, at den nye model bliver indrettet offentlighedsvenligt.

Se ombudsmandens brev af 13. marts 2017 til Finansministeriet, Finansministeriets brev af 3. april 2017 til ombudsmanden og ombudsmandens brev af 27. april 2017 til Finansministeriet.

Ombudsmanden har også i andre sager henledt myndighedernes opmærksomhed på bestemmelsen i offentlighedslovens § 1, stk. 2, om at indtænke åbenhed. Se FOB 2016-47 og FOB 2016-48.

NYHED

Se også artiklen "Offentlighedslovens nye paragraf om dataudtræk har begrænsninger" i Folketingets Ombudsmands beretning for 2016.

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52
Kontorchef Lisbeth Adserballe, tlf. 33 13 25 12

OFFENTLIGHEDSLOVEN OG DATABASES

- **§ 1, stk. 1** - Offentlighedsloven har til formål at sikre åbenhed hos myndigheder.
- **§ 1, stk. 2** - Myndigheder skal i videst muligt omfang tage hensyn til åbenhed, når de vælger, etablerer og udvikler nye IT-løsninger. Nye digitale værktøjer skal altså så vidt muligt indrettes, så de fremmer åbenhed i forvaltningen. Det betyder bl.a., at en myndighed bør forsøge at indrette den enkelte database, så det er muligt ved "få og enkle kommandoer" at lave dataudtræk.
- **§ 11, stk. 1, 1. pkt.** - Enhver har ret til dataudtræk (en sammenstilling af oplysninger) i en myndigheds databaser, hvis trækket kan foretages ved "få og enkle kommandoer". Det betyder, at myndigheder – i modsætning til, hvad der fulgte af den tidligere offentlighedslov – i et vist omfang er forpligtet til at udarbejde dokumenter, der ikke allerede findes.